

ОСНОВНЕ ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Чеховський Станіслав Віталійович

студент кафедри фінансів імені С.І. Юрія

Західноукраїнського національного університету

Упродовж останніх десятиліть в Україні відбулися значні зміни в соціально-економічних процесах, що суттєво вплинули на розуміння фінансової науки. Нові реалії вимагають перегляду теоретичних підходів до розуміння ролі людини в фінансовій системі. Змінене сприйняття людини як громадянина, платника податків, споживача суспільних благ і складника державного механізму ставить під сумнів традиційний підхід до фінансової науки.

Домогосподарство визначається як особа або група осіб, які проживають разом і мають спільне господарство, незалежно від родинних зв'язків. Економічні дії домогосподарства визначають його фінансові доходи, які формують його ресурси. Домогосподарство відіграє важливу роль у загальній економічній системі країни, і в ньому приймаються рішення, що відповідають його потребам. Ефективність управління залежить від оцінки наявних ресурсів та їх раціонального використання [1, с. 178].

Фінансові ресурси приватних домогосподарств представляють собою сукупність економічних відносин, що виникають при розподілі, формуванні та використанні грошових доходів або заощаджень для задоволення потреб. У сучасних умовах розвинутих ринкових відносин фінанси домогосподарств беруть участь в кругообігу капіталу та охоплюють певну частину процесу виробництва. Проте, вони не є пріоритетною ланкою фінансової системи, як це є для комерційних підприємств і організацій, що створюють, розподіляють та використовують вартість валового внутрішнього продукту та національного доходу.

Фінанси домогосподарств виникають на стадії розподілу вартості валового внутрішнього продукту. Основні доходи членів домогосподарства складаються з заробітної плати, доходів від підприємницької діяльності, особистого підприємництва та активів. Вони також сплачують податки та інші обов'язкові платежі, що призводить до отримання вторинних доходів, таких як пенсії, стипендії, соціальна допомога та інші трансфертні виплати.

Дохід домогосподарства складається з двох основних складових: первинних та вторинних доходів. Первинні доходи включають у себе

заробітну плату, прибуток від підприємницької діяльності та інші джерела, що прямо пов'язані з основною діяльністю членів сім'ї. З іншого боку, вторинні доходи враховують отримання допомоги від держави, страхові виплати та інші види допомоги. Загальний дохід домогосподарства формується як сума обох видів доходів і визначає фінансовий ресурс, доступний для задоволення потреб та ведення життя сім'ї.

Домогосподарство, що розпочинає свій власний бізнес, зазвичай має попередньо накопичені активи або початкові кошти, які можуть бути спадковими або отриманими у вигляді подарунків. Ці активи можуть представлятися у різних формах, таких як нерухомість, грошові кошти, цінні папери та інші різновиди активів [2, с. 325].

В Україні населення має стимули до накопичення з різних причин, а саме:

- для придбання вартісних товарів;
- на випадок неочікуваних витрат, так званих витрат «чорного дня»;
- для фінансування майбутніх подій, таких як весілля чи навчання;
- як звичка зберігати гроші;
- з метою отримання прибутку [4, с. 171].

Одним із ключових аспектів у розумінні фінансових ресурсів для домогосподарств в Україні є їхній бюджет. Під поняттям «сімейний бюджет» мається на увазі форма формування та використання грошового фонду домогосподарства, який узагальнює сукупні доходи та витрати членів сім'ї для задоволення власних потреб.

З розвитком суспільства зростає і кількість суспільних благ, необхідних для задоволення потреб населення. Важливо враховувати, що обмеженість бюджету може призвести до недостатньої кількості коштів для задоволення потреб, що змушує залучати додаткові ресурси. Окрім звичайної роботи, домогосподарства часто займаються підсобним господарством, підприємницькою діяльністю, здають в оренду нерухомість чи займаються операціями з цінними паперами. Усе це впливає на обсяг фінансових ресурсів, які можуть бути доступними для домогосподарств [3, с. 162].

Отже, фінанси домогосподарств, хоча не займають центральне місце в фінансовій системі, відіграють ключову роль у структурі економіки та соціальному благополуччі. Їхнє значення виявляється в розподілі та ефективному використанні ресурсів для задоволення різноманітних потреб членів домогосподарства.

Фінанси домогосподарств включають в себе усі доходи, витрати, збереження та інвестиції, створюючи фінансовий план, який відображає економічне становище сім'ї. Цей фінансовий план визначає, як родина витрачає свої ресурси, спрямовуючи їх на життєво важливі сфери, такі як освіта, охорона здоров'я, житло та інші основні потреби.

У контексті економічної системи, фінанси домогосподарств взаємодіють з іншими секторами, впливаючи на загальний рівень економічного розвитку. Ці фінанси також відображають соціальні та культурні аспекти, враховуючи індивідуальні потреби та цінності родини [5, с. 145].

Таким чином, фінанси домогосподарств є не лише інструментом для власного утримання, але й важливим фактором у формуванні стабільної економічної та соціальної системи, яка сприяє благополуччю та розвитку суспільства

Список використаних джерел:

1. Алексеев І.В. Застосування засобів комунікації у маркетингу для підвищення фінансової грамотності та активізації внутрішніх інвестицій. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Серія : Економічні науки.* 2018. Вип. 56. 198 с.
2. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія. Київ : Знання-прес, 2003. 560 с.
3. Воробйов Ю.М. Теоретичні засади формування та використання фінансових ресурсів у соціально-економічній системі держави. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції.* 2019. 162 с.
4. Гудзь Т.П. Фінанси домогосподарств в умовах сучасної економіки України. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки.* 2018. № 3. 171 с.
5. Гуржий Т.О. Динаміка джерел і структури фінансових ресурсів домогосподарств. *Інтелект XXI.* 2018. № 4. 581 с.